

Dosarul nr. 3ra-1544/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (C. Guzun)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Traciuc, I. Țurcan, L. Pruteanu)

Î N C H E I E R E

12 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Botoșanu Valeriu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Botoșanu Valeriu împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” și Societății pe Acțiuni „Termoelectrica”, intervenient accesoriu Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 3 cu privire la obligarea încheierii contractelor de prestare a serviciilor de alimentare cu apă potabilă, apă caldă și canalizare, și furnizare a energiei termice,

împotriva deciziei din 19 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Botoșanu Valeriu și s-a menținut hotărârea din 06 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani

c o n s t a t ă :

La data de 25 noiembrie 2016, Botoșanu Valeriu a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Apă-Canal Chișinău” și SA „Termoelectrica”, intervenient accesoriu ÎMGFL nr. 3 cu privire la obligarea încheierii contractelor de prestare a serviciilor de alimentare cu apă potabilă, apă caldă și canalizare, și furnizare a energiei termice.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că pârâții ca prestatori de servicii publice indică în facturile de plată o anumită cotă-parte din serviciile prestate, mărimea căreia diferă în fiecare lună. Această cotă-parte constituie o plată lunară suplimentară la cantitatea de apă real consumată, care se calculează în baza contoarelor instalate în apartamentul său, iar ca urmare îi sunt lezate drepturile în calitate de consumator, deoarece este obligat în fiecare lună să achite unele servicii care în realitate nici nu i-au fost prestate.

A susținut că de fapt această cotă-parte reprezintă pierderile inventate de către furnizorii de servicii cu scop de a obține un profit ilegal.

A declarat că întru evitarea achitării cotei-părți de servicii sus-enunțate, s-a adresat pârâtelor să încheie direct cu dânsul, ca consumator casnic final, contracte de prestare a

serviciilor de alimentare cu apă potabilă, apă caldă și canalizare, precum și furnizare a energiei termice, însă a primit refuz.

A notat reclamantul că pârâtele ca prestatori de servicii publice sunt obligate conform art. 4 și art. 11 din Legea privind protecția consumatorului nr. 165 din 13 martie 2003, să încheie direct cu el, ca consumator casnic, contractele respective, după cum au procedat și alți prestatori de servicii, cum ar fi SA „Moldtelecom” și ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL.

A reținut că potrivit art. 51 alin. (1) din Legea cu privire la locuințe nr. 75 din 30 aprilie 2015, prestarea și achitarea serviciilor comunale și necomunale pentru proprietari sau locatari se efectuează în baza contractelor încheiate direct între prestatorii de servicii și proprietari sau locatari, nefiind stabilit, în acest sens, faptul că încheierea contractelor respective depinde de executarea anumitor lucrări de către gestionarul blocului de locuit anumit.

La fel, nici Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare nr. 303 din 13 decembrie 2013, precum și Legea cu privire la locuințe nr. 75 din 30 aprilie 2015, nu conțin divergențe, care ar împiedica încheierea contractelor de prestare a serviciilor solicitate direct cu proprietarii de apartamente sau locatari.

Subsidiar, a reiterat reclamantul că pârâtele, ca prestatori de servicii publice, sunt obligate să încheie contractele nominalizate direct cu consumatorii inclusiv și în baza art. 669 alin. (1) din Codul civil, deoarece dânsese dețin monopolul pe piața prestării astfel de servicii pe teritoriul mun. Chișinău.

În contextul expus, a cerut Botoșanu Valeriu obligarea SA „Apă-Canal Chișinău” și SA „Termoelectrica”, în calitate de prestatori servicii publice, să încheie direct cu dânsul, ca consumator casnic, un contract-model privind alimentarea cu apă potabilă, apă caldă și canalizare, și furnizare a energiei termice conform cerințelor Regulamentului cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 271/2015 din 16 decembrie 2015. De asemenea, obligarea ÎMGFL nr. 3 ca gestionar al blocului locativ din XXXXX să prezinte instanței de judecată contractele respective încheiate cu pârâtele.

Prin hotărârea din 06 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 19 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de către Botoșanu Valeriu și s-a menținut hotărârea din 06 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

Ambele instanțe de judecată ierarhic inferioare și-au motivat soluțiile prin faptul că potrivit datelor din Registrul bunurilor imobile, reclamantul Botoșanu Valeriu este proprietarul apartamentului XXXXX care se află în gestiunea ÎMGFL nr. 3.

Cu referire la prevederile art. 28 alin. (1) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303 din 13 decembrie 2013 și art. 23 alin. (3) din Legea privatizării fondului de locuințe nr. 1324 din 10 martie 1993, au constatat instanțele de judecată ierarhic inferioare că la 05 iunie 1998 între SA „Apă-Canal Chișinău”, în calitate de furnizor de servicii de alimentare cu apă potabilă și canalizare, și ÎMGFL nr. 3 în calitate de abonat a fost încheiat contractul nr. 4-003-33/01 cu privire la livrarea apei potabile, apei menajere și canalizare, în baza căruia ultima asigură locuințele din blocul locativ gestionat, inclusiv locuința reclamantului, cu apă, iar Botoșanu Valeriu

este consumator ce beneficiază de serviciile comunale, inclusiv de alimentare cu apă potabilă și canalizare în temeiul actului juridic enunțat.

Au stabilit instanțele de judecată ierarhic inferioare că reieșind din prevederile pct. 2 și 3 din Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la /reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002, doar ÎMGFL nr. 3, în calitate de gestionar al blocului locativ din XXXXX este investit cu dreptul de a încheia, ca consumator, contracte de prestare a serviciilor de aprovizionare cu apă și evacuare a apelor uzate, a încăperilor, care se află în gestiunea sa, direct cu furnizorul SA „Apă-Canal Chișinău”, ceea ce se atestă la cazul speței.

În sensul expus, instanțele de judecată au concluzionat drept neîntemeiată pretenția lui Valeriu Botoșanu privind obligarea SA „Apă-Canal Chișinău” să încheie direct cu el, ca consumator casnic, un contract-model privind alimentarea cu apă potabilă și canalizare, or, dânsul deja beneficiază de astfel de servicii în baza contractului nr. 4-003-33/01 din 05 iunie 1998 încheiat între SA „Apă-Canal Chișinău” și ÎMGFL nr. 3.

Mai mult ca atât, evidența consumului de apă a consumatorilor finali se efectuează în baza datelor contorului comun instalat în blocul locativ enunțat supra, iar distribuirea pe apartamente a volumului de apă înregistrat se efectuează de către ÎM „Infocom”.

Referitor la pretenția lui Valeriu Botoșanu privind obligarea SA „Termoelectrica” să încheie direct cu dânsul ca consumator casnic un contract-model privind alimentarea cu apă caldă și furnizare a energiei termice, cu trimitere la prevederile art. 40 alin. (2) din Legea cu privire la energia termică și promovarea cogenerării nr. 92 din 29 mai 2014 și pct. 10 din Regulamentul cu privire la furnizarea și utilizare energiei termice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 434 din 09 aprilie 1998, au notat instanțele de judecată ierarhic inferioare că întreprinderea energetică ce furnizează și distribuie energie termică nu poate încheia contracte individuale cu fiecare consumator final în parte din blocurile locative cu mai multe apartamente, deoarece instalațiile interne nu sunt racordate nemijlocit la rețelele întreprinderii energetice și nu pot fi instalate mijloace de măsurare separate pentru fiecare locuință în parte.

Pe final au concluzionat instanțele de judecată, că sistemul intrabloc de alimentare cu energie termică este unul colectiv, și respectiv se face imposibil, din punct de vedere tehnic și legal, de a o obliga pe pârâta SA „Termoelectrica” de a încheia direct cu reclamantul, ca consumator casnic, un contract privind alimentarea cu apă caldă și energie termică.

La data de 14 septembrie 2018, Botoșanu Valeriu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 19 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 06 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În susținerea recursului Botoșanu Valeriu a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

La data de 15 octombrie 2018, în adresa SA „Apă-Canal Chișinău”, SA „Termoelectrica” și ÎMGFL nr. 3 au fost expediate copiile recursului declarat de către Botoșanu Valeriu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor, însă părțile nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referințe în termenul stabilit.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Botoșanu Valeriu este inadmisibil, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Prin prisma art. 434 în alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Instanța de recurs reține că din materialele dosarului rezultă că copia deciziei din 19 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa lui Botoșanu Valeriu la 20 iulie 2018 (f.d. 234, vol. I) și recepționată de către recurent, conform propriei afirmații invocate în cererea de recurs, la 25 iulie 2018.

Respectiv, prin prisma art. 434 alin. (1) în coroborare cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, în speță, termenul de exercitare a dreptului de atac în ordine de recurs decizia instanței de apel a început să curgă la 26 iulie 2018, termenul-limită fiind 26 septembrie 2018, ora 24.00.

În această ordine de idei, se constată, că în speță, calea de atac a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost predată oficiului poștal la 14 septembrie 2018 (f.d. 4, vol. II).

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate.

Or, conform prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Analizând cuprinsul cererii de recurs depusă de Botoșanu Valeriu, completul de admisibilitate evocă faptul că argumentele invocate în recurs, în esență lor, sunt similare alegațiilor inserate în cererea sa de apel, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător (f.d. 123, 137-139, vol. I).

Astfel, se deduce că cererea de recurs *de facto* este o transpunere a motivelor din cererile de apel.

Prin urmare, acestea nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că recurentul nu a evidențiat în cererea de recurs formulată memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea unor circumstanțe care au fost supuse examinării în ordine de apel.

În acest sens, urmează a se evidenția faptul că nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera nelegalitatea hotărârii.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsesc în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului.

Mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Botoșanu Valeriu nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel.

Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentei cu soluția dată de instanțele de judecată ierarhic inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (cauza *Doorson vs. Olanda*, 26 martie 1996, §67).

La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de către Botoșanu Valeriu nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce Botoșanu Valeriu a avut posibilitatea de a fi auzită de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicții (a se vedea *mutatis mutandis* „*Levages Prestations Services*” vs. *Franța*, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (*Blücher vs. Cehia*, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că atât prima instanță, cât și instanța de apel au examinat cauza sub toate aspectele, au verificat și au apreciat corect probele prezentate, au aplicat și au interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Botoșanu Valeriu împotriva deciziei din 19 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Botoșanu Valeriu împotriva deciziei din 19 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Botoșanu Valeriu împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” și Societății pe Acțiuni „Termoelectrica”, intervenient accesoriu Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 3 cu privire la obligarea încheierii contractelor de prestare a serviciilor de alimentare cu apă potabilă, apă caldă și canalizare, și furnizare a energiei termice.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișcă-Doneva

Nina Vascan